

LUND UNIVERSITY

How to save and protect the silent majority in Syria?

Wessels, Joshka

Published in:
EMAJ Magazine

2012

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Wessels, J. (2012). How to save and protect the silent majority in Syria? *EMAJ Magazine*.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Red de zwijgende meerderheid van Syrië

VN-resoluties worden geblokkeerd en de wapenhandel profiteert van het Syrische conflict. Sta op tegen die wapenhandel, schrijft Joshka Wessels.

Voor de derde keer hebben China en Rusland afgelopen donderdag tegen een resolutie van de Verenigde Naties over Syrië gestemd. De Verenigde Staten zijn woedend. Veel Syriërs zijn als de dood voor wat er komt, na vijftien maanden overheids geweld in steden als Homs en Hama en meer dan zeventienduizend doden. Er is geen tijd meer voor werkgroepen in Doha van de Friends of Syria, of geopolitiek getouwtrek tussen wereldmachten in de VN-Veiligheidsraad. Damascus, de oudste stad ter wereld, is fel aan het branden. Dit is nog maar het begin.

De ontwikkelingen gaan snel. De stad Homs ziet eruit als een gebombardeerde stad na de Tweede Wereldoorlog. Afgelopen woensdag meldden de Syrische staatsmedia dat de 62-jarige Asef Shawkat samen met andere militaire kopstukken is omgekomen bij een zelfmoordaanslag. Hierbij heb ik wat kanttekeningen.

1 Waarom had de staatstelevisie zo'n haast om de dood van Shawkat aan te kondigen, zo vlak na de explosie? Zelfs Al-Manar, het Hezbollahgezinde tv-kanaal uit Libanon, was snel met de berichtgeving.

2 De zelfmoordenaar – als die inderdaad echt bestond – maakte kennelijk deel uit van de naaste leiders van de president. Het zou een bodyguard zijn geweest, volgens berichten in de sociale media. Daarna had het Vrije Syrische Leger de aanslag opgeëist. President Assad kan niemand meer vertrouwen.

Mijn intuïtie is dat de interne executies zijn begonnen. Iemand probeert te ontsnappen. De locatie, het gebouw van de veiligheidsdienst, is doorgaans extreem goed bewaakt. Vlak na de bomexplosie was er geen schade of gebroken glas. Mensen die dichtbij wonen, hadden geen ambulances gezien. In Damascus is de legeraanval begonnen. Bomexplosies, straatgevechten – alles zal nu een vlucht nemen. Verzetswijken als Tadamon, de Palestijnse wijk Yarmouk en Midan zijn onder vuur. Veel burgers zijn in direct gevaar. Overheidsmilities gaan van deur tot deur. Er is een exodus van duizenden Damascenen naar Libanon.

Toch hebben Rusland en China voor de derde keer een VN-resolutie gevetoed. Het is een machtsstrijd geworden tussen de VS en Rusland. Met hun vetorecht beschermen Rusland en China hun bondgenoot Syrië. De VS komen voornamelijk op voor Israëliëse belangen. President Obama

Illustratie Riber Hansson

heeft directe hulp geweigerd aan het Vrije Syrische Leger, met het excuus dat hij wil wachten tot na de Amerikaanse verkiezingen. Het VN-vredesplan heeft gefaald. De waarnemersmissie van de VN wordt niet verlengd. Hiermee laten ze de Syrische bevolking aan hun lot over.

Verbijsterd was ik toen ik hoorde dat Kofi Annan het zesstappenplan van Assad nog een kans gaf, met een bemiddelende rol voor Iran en Rusland. Hij had kennelijk nog steeds niet door dat Iran actief deelneemt aan Assads wrede operatie, dat Rusland tanks en helikopters levert en dat er allerlei intriges tussen de families Assad en Tlass plaatsvinden op het hoogste niveau. Assad is een wantrouwige, zelfingenomen en tegelijk onzekere dictator. Zijn broer Maher is een bekend seriemoordenaar. Syrië is een familieregime dat macht uitoefent door angst te zaaien. De familie geeft nooit haar plek op. De hoofdstad zal de hoogste prijs betalen.

Assad gelooft dat zijn familieleden de enigen zijn die vrede, stabiliteit en veiligheid kunnen brengen. Deze overtuiging heeft zijn basis in fascisme, een persoonlijkheidscultus en extreme martelmethodes – het 'assadisme'.

De wereldgemeenschap heeft tot nu toe gefaald om de zwijgende meerderheid van Syriërs te helpen. De soldaten van het Vrije Syrische Leger zullen hun best doen om Assad de vreselijkste dood te bezorgen. Het dreigen met interventie van het Westen en de nadruk op sancties zullen Assad alleen maar psychotischer maken, onder het motto 'iedereen is tegen ons en als mijn volk niet van me houdt, dan maak ik ze af en brand ik de hoofdstad plat'.

Er moeten een wapenembargo en een no-fly zone worden ingesteld en er moet een grote VN-waarnemersmissie komen. Als de VN-leden geld voor wapens kunnen vinden, is dat er ook voor humanitaire hulp. De VN hadden driehonderd onbewapende waarnemers voor een land van 22 miljoen mensen. Dit is behoorlijk nutteloos. Op de Golanhoogte hebben de VN meer dan duizend man, hoewel sinds 1973 geen enkele Syrische tank een schot heeft gelost op Israël. Media hebben gemeld dat deze Syrische tanks inmiddels op weg zijn naar Damascus. Kunnen ze die VN-militairen dan ook meenemen, om de bevolking te beschermen? De Syriërs zijn echt niet van plan Israël aan te vallen.

Wie staat er op om de landen die in wapens handelen ervan te overtuigen

dat wapens geen vrede en veiligheid brengen? De commerciële wapenindustrie beleeft een mooie tijd. Rusland heeft zijn tanks, helikopters en wapens verkocht aan Assad, die ze vervolgens gebruikt tegen zijn eigen volk. Onbemande luchtvaartuigen, ofwel drones, vliegen over Syrië om een oogje in het zeil te houden. Ironisch genoeg heeft Rusland ook een deal gesloten met de Syrische aartsvijand Israël voor de levering en productie van dit soort onbemande vliegtuigjes. Deze drones zijn doelgerichte executiewapens. De wereld zwijgt nog steeds over de gevolgen van wapenverkoop in een conflictzone. Het is commerciële handel.

Mijn ervaring van wonen en werken als antropoloog en filmmaker in Syrië – door om te gaan met vele vrienden van verschillende religies, klassen en etnische groepen – vertelt me dat een grote Syrische meerderheid prima in staat is om een vreedzame democratie op te bouwen. Syriërs zijn doorgaans geen gewelddadige mensen – ze zijn gastvrij en vriendelijk – maar de meesten zijn stil, voornamelijk uit doodsangst. Een enkeling is gehersenspoeld door het assadisme, een stroming die voor Syriërs is wat na-

Het dreigen met interventie en met sancties zal Assad nog psychotischer maken

zisme was voor Duitsers.

Dit is de natuur van een autocratisch regime: de meerderheid wordt onder controle gehouden door een angstregime en propaganda. De zwijgende meerderheid wordt vergeten. Buitenlandse journalisten in Syrië krijgen vooral het perspectief van de VN en de overheid te zien. Hun bewegingsvrijheid is beperkt. Een moedige enkeling ontsnapt aan de begeleiders van het ministerie van Informatie. De Syrische burgerjournalisten die met hun mobiele telefoons en videocamera's de demonstraties en slachtpartijen vastleggen, hebben daarentegen een mediarevolutie te weggebracht en zijn de moedigste cameramensen op aarde.

Wat wij – als vertegenwoordigers van de wereldgemeenschap – moeten doen, is deze Syrische burgerjournalisten serieus nemen, steun geven waar we kunnen, humanitaire hulp bieden en solidariteit tonen en vooral niet blijven zwijgen. Wij worden niet vermoord als we ons uitspreken tegen het Assadregime. Het vetorecht bij de VN-Veiligheidsraad afschaffen zou evenmin een slecht idee zijn.

Joshka Wessels werkte veel in Syrië en is verbonden aan de vakgroep politieke wetenschappen van de Universiteit van Lund in Zweden.